

Urteurrenaren kronika laburra

Sarreratxoa

Abenduaren talaiatik urteari begiratuta, urteurrena mardula izan delakoan gaude. «Zarata» pixka bat atera dugu, atera dugunez, *Jakin* ezagutzera eman dugu. Esan gabe doa etorkizunari begira indarberriturik atera garela, arnasberrituta.

Zarata (pixka bat bada ere) ateratzea ez da huskeria. Burrenba handia dago auzoan eta etxean, eta horren barruan kultura bigarren mailako zera da. Kulturaren barruan idatzia bigarren mailakoa da. Kultura idatziaren barruan, kultur aldizkariak bigarren mailakoak dira. Nola nahi da, orduan, kultur aldizkari batek oihartzuna izatea? Zaila da, ia ezina. Harrotasun puntu batekin esan dezakegu, guk zertxobait bederen lortu dugula oraingoan, 50 urte igaro behar izan badugu ere...

Egia da urtearen hasieran diseinu honek utopikoa ematen zuela. Nola lortu presentzia sozial esanguratsua dirurik gabe? Horixe zen gure erronka. Joko arauak? Lana, lana, eta lana, lan-taldearen entrega, dedikazioa, ilusioa. Eta bigarren urrezko araua, lehenaren parekoa: auzoko eragile kulturalen inplikazioa, konplizitatea. Konplize eta eskuzabal izan ditu-

gu hedabideak, handi eta txiki, nazional eta lekuko, maiztasun handiko eta txikiko; konplize eskuzabal izan ditugu hainbat elkarte eta erakunde eta makina bat eragile sozial. Horiei guztiei esker erdietsi ahal izan dugu lortu dugun oihartzuna; ez gure indar soilez.

Egutegiaren aldetik bi urte sasoitan banatu ditugu ekin-tzak eta lanak, udaberria eta udazkena.

Udaberrian bitan agertu ginen jendaurrean: Arantzazun sortzaileei omenaldia egin genienean, eta Gipuzkoako Foru Aldundian hemeroteca digitalizatua plazaratu genuenean.

Udazkena are beteagoa izan dugu: harpidetza kanpaina, Euskadi Irratiko saioak, 50eko hamarkadari buruzko mahai inguruak, Miramarko ekitaldi nagusia, *Jakin*-en historiaz dokumentala, Gerediaga Elkartearen Argizaiola Omen Saria.

Zehaztasun gehixeagoz jantzita azalduko dugu segidan urteurren honek eman duena.

Arantzazuri eta sortzaileei esker ona

Maiatzaren 19an bildu ginen Arantzazun *Jakin*-en zuzendaritzan ibiliak garen belaunaldi guztiak. Sortzaileengandik hasita gaurko lan-talde bitartekoak. 50 bat lagun. Ekitaldiak bi zati zituen: esker oneko ekitaldia eta lagunarteko bazkaria. Hauxe izan zen urteurrenari hasiera emateko unea ere. Horretarako deitu genuen prentsa.

Omenaldi bat bera bitan banatua izan zela esan daiteke, omenaldia Arantzazuri eta omenaldia sortzaileei. Omenaldia jasotzera euskal frantziskotarren arduradun nagusia etorri zen. Berari eskaini zion *Jakin*-ek aldizkariaren bilduma osoa eta bere aurrean kendu zitzaion zapia esker oneko plakari. Honela dio Gandiaga Topagunean *Jakin*-ek jarri zuen plakak: «*Jakin* Arantzazun sortu zen 1956an. Esker onez, *JAKIN*». Joxe Azurmendik adierazi zuen hitzez ekitaldiaren zentzua:

Hemen jaio zen *Jakin* orain berrogeita hamar urte, eta hementxe Arantzazun ematen diogu hasiera urteurrenari: eskerrak emanaz Arantzazuri.

Guretzat ohore bat da, baina batez ere poz bat da, behin bederen Arantzazuko fraideei eskerrak ematea honela, ofizialki samar, denok elkartuta.

Sortzaileei eskaini genien omenaldiaren txanda izan zen jarraian, Gandiaga Topaguneko areto batean. Sortzaileen merituak Joseba Intxaustik goraipatu zituen, garai hartako giroa gogoratzeaz gainera:

Sortzaileen meritua izan zen, lan egiteaz gain, egokiera ongi hautatzea, Ikastegien arteko bateragiletza eramatea eta kudeatzaile-taldea egin eta berorri segida ematea.

Oroigarri bana eman zitzaion, bertan ziren Pernando Mendizabal eta Iñaki Bereziartua sortzaileei, eta laguntzaile ibilitako Imanol Urbietari, eta bertaratzerik izan ez zuen Iñaki Bastarririkari. Honek New Jerseytik bidali zigun mezua irakurri zuen Joan Mari Torrealdaik:

Gaur, guk ereindako hazi ttipia, zuen lanari eta izerdiari eskerrak, zuhaitz eder eta sendo bat bihurtu zaigu.

Aldizkariaren hemeroteka digitalizatua

Urteurreneko bigarren ekitaldi publikoa *Jakin* aldizkariaren digitalizazioaren gizarteratzea izan zen. Gipuzkoako Foru Aldundiko Jargi Aretoan egin zuen aurkezpena Joan Mari Torrealdaik, Joxe Joan Gonzalez Txabarri Ahaldu Nagusia alboan eta euskaltzale multzoa eta prentsa aurrean zituela. Lan eskerga hori bulegoan geure artean burutua izan da, Plazagunearen laguntza teknikoarekin.

Ez lana eta ez zerbitzua dira nolana hikoak. Nornahiren eskura utzi dugu aldizkariaren altxor guztia: 202 zenbakiak, 2.400 lankidetzak, 60.000.000 karaktere. Edukiak lau modu desberdinetan sailkatuta daude: urtearen arabera, autorearen arabera, artikuluen izenburuaren arabera eta gaiaren arabera. Eduki horietara iristeko bilatzailea ere badago bertan. Tresna horren bidez kontzeptu edo terminoak bila daitezke, zenbaki, autore eta gaien arabera.

Jakin aldizkariaren hemeroteka hau sarean jarri dugu: gure webgunean kokatuta dago (www.jakingunea.com).

DVD formatuan ere edizio txiki bat egin dugu gure harpideduntzat: harpidedun zaharrei leialtasuna saritzeko eta harpidedun berriei ongi etorria opatzeko banatu diegu.

Aldizkari eta webgunearen berrikuntzak

Aldizkariari *lifting*-a egin diogu urte berriarekin batera. Azala berritu diogu, eta aurpegiaz gainera barrua. Logoa, papera, orritartekoak, letra mota, barruko diseinua aldatu ditugu, Borja Goitiaren maisutasunari esker: arinagoa da orain, ikusgarriagoa, argiagoa, erakargarriagoa. Aldizkariak modernotasun eta irakurgarritasunean irabazi duelakoan gaude.

Edukiari buruzko aldaketarik apenas egin dugun. Urteroko liburu zerrenda webgunera eraman dugu; hori bai, zerrenda bakarrik, liburuen azterketa aldizkarian gelditzen baita.

Webgunea, bestalde, aldatu dugu, baina ez behin betiko. Aldaketa gehiago egin behar diogu etorkizunean, formatuz eta kontzeptuz. Aberastu. Oraingo aldaketaldian urteko liburuen zerrenda hori erantsi diogu, bateko; eta batez ere, hemeroteka osoa jarri dugu bertan, esan dugun bezala bilatzaile indartsu eta guzti.

Promoio kanpaina

Han eta hemen ikusiaren poderioz nahikoa ezagunak egin dira kanpainako leloa eta irudia. *Haizea dakiten orriak* dio leloak. «Haizea jakitea» zer den jakin gabe ere, esanguratsua da leloa: iraupena, jakituria eta modernotasuna adieraz ditzake, bestela esan, haizea nondik datorren eta nora doan dakielako dagoke bizirik *Jakin*. Koldo Izagirreri zor diogu leloa. Lelo hori lagunduz ibili den irudia, hizkiz osaturiko adar eta hostoz eraturikoa alegia, Borja Goitiak landu du. Irudi bizia, udaberriak bezala berritasuna eta gaztetasuna adierazten duela esan daiteke.

Presentzia mediatikoaz harago kanpainak harpidedun berriak inguratu nahi izan ditu. Iragarri enpresaren bidez hain-

bat etxetan sartu da aldizkariaren eskaintza. Uzta ona eman digu: irakurle gehiagorekin abiatzen gara 51. urtean. Eta ez da hori bakarrik. Gutxienez bi konbikzio indartu dizkigu: bat, jendearenganaino iritsiz gero euskaltzaleak erantzun egiten duela; eta bi, guk eta besteok daukagun arazorik larrienetakoa «ikusezintasuna» dela, hau da, gure berri ez duela inork gizarteko bizitzan.

Gure proiektua gizarteratu ahal izateko egundoko laguntza eman digute hedabideek, berriz diogu. Doan edota eskuzabal eman digute beretik. Euren konplizitateari esker mila tokitan egon gara, izan plaza, izan txoko: euskal telebistan, irratietan, egunkarietan, aldizkarietan, herrietako komunikabideetan.

Euskadi Irratiko «Jakingunea»

Bi «Jakingune» izan ditugu Euskadi Irratian, elkar osagarri. Hamar programa bakoitzeko, gai bera bietan, baina tratamendu desberdinarekin. Goiz erdian ordu laurden batez aurkezten genuen gaia. Eta gai bera, modu lasai eta sakonagoan, ematen genuen iluntzetan, ordubeteko mahai-inguru gisa.

Zer lortu nahi izan den formula bikoitz honekin? Historian zehar, 50 urteotan, aldizkarian erabili diren gai nagusi batzuen berri ematea, belaunaldi berriei garaian garaiko arazoak plazaratzea, gaion orduko giroa eta balizko gaurkotasuna agertuz, eta hori guztia protagonisten ahotik. Gai batzuk gaurkotasun betekoak dira, beste batzuk iraganekoak: hauek eta haiek izan ditugu solasgai, hala nola, euskararen eredu gerra, euskararen normalizazioa, «zergatik eta zertarako euskaldun» polemika hura, sozialismo eta abertzaletasunaren arteko tirabirak Rikardo Arregi eta Txillardegiren artean, entziklopediagintza, euskal unibertsitatea, Guggenheim eta kultur politika, euskal prentsaren auzia, telebista lokalak, tesliburuak eta euskal curriculumak.

Hamar mahai-inguru hauetako partaideak bere momentuan aldizkariko orrietan gaia jorratu duten berak dira: Txi-

llardegi, Joxe Azurmendi, Joseba Intxausti, Joseba Zulaika, Pruden Gartzia, Lore Erriondo, Xabier Isasi, Inaki Irazabalbeitia, Laura Mintegi, Iñaki Uribe, Patxi Azpillaga, Beatriz Narbaiza, Andoni Sagarna, Paulo Agirrebaltzategi, Xabier Garagorri, Olatz Osa, eta beste.

Marian Beitialarrangoitia kazetariak, eta Joan Mari Torrealdai, erdi-kazetari erdi-solaskide, goizeko eta arratsaldeko emanaldi guztietan esku hartu dute.

Euskal Herriaren 50eko hamarkada aztergai

Hiru mahai-inguru antolatu ditugu Donostiako Koldo Mitxelena Kulturunean, azaroaren 7, 8 eta 9an. Asmoa? Gutxi-egi ezagutzen den 50eko hamarkadaren berri ematea, hizkuntzan eta kulturaren bezala politikan eta gizarte bizitzan, erbeste eta klandestinitatea tarteko.

Aurreneko eguneko solasgaia hizkuntza eta kultura izan ziren, *Jakin*-ekin batera. Joseba Intxausti eta Joxe Azurmendik jorratu zuten gaia, Joan Mari Torrealdaireren gidaritzapean. Bigarren eta hirugarren mahai-inguruak Paulo Agirrebaltzategi gidatu zituen. Bigarren egunean, hamarkadako bizitza politikoaren gorabeherak izan zituzten mintzagai Mikel Aizpuru, Mikel Aramendi, Emilio Lopez Adan eta Xabier Itzainak: erbeste, frankismoa, oposizio antifrankista, ETaren sorrera, Gerra Hotza, eliz mugimenduak. Hirugarren eguneko solasgaia ekonomia eta gizarte ziren, eta horien barruan immigrazioa eta langileria. Baleren Bakaikoa, Xabier Aierdi eta Emilio Majuelo aritu ziren gaia azaltzen.

Hurrengo zenbakietan agertuko dira Koldo Mitxelena Kulturunean esandakoak.

Jakin-en historia dokumentalean

Aldizkariaren emaitzak digitalizatzearekin batera pentsatu genuen egoki zitekeela idatzizko historia hori protagonisten ahozko bertsioarekin osatzea. Sortzaile eta zuzendari

denak bizirik eta eskura izanik, «memoria bizi» hori bildu eta gorde behar genuen. Hasiera batean *Jakin*-en historia osoa zehatz eta mehatz biltzea amestu genuen: aldizkaria, aldizkariak kanpoko emaitzak eta produktuak, Jakin taldearen eta Jakinkideen ibilerak. Asmoak luzeak eta diruak motzak izan, ordea. Azkenean, aldizkari soilaren historia bildu dugu, eta laburrean. Koldo Izagirreraren gidoiarekin eta beronen zuzendaritzapean, Diapolan-ek egin du dokumentala.

20 minutuko dokumental honetan protagonista batzuen elkarrizketa-puskak agertzen dira: Iñaki Bereziartua, Joseba Intxausti, Kepa Enbeita, Joxe Azurmendi eta Joan Mari Torrealdai.

Miramarko ekitaldi nagusia

Urteurreneko ekitaldi sozial nagusia Donostiako Miramar Jauregian ospatu genuen azaroaren 23an. 200 bat lagun bildu zen bertan, euskalgintzatik, kulturaren mundutik, unibertsitatetik, noski, baina baita sindikatuetatik, politikatik eta erakundeetatik ere ugari. Pozgarria izan zen guretzat: jende asko, eta askotarikoa, kolore ugari, sektore eta esparru askotako ordezkariak, eta Euskal Herri osokoak.

Ekitaldia Garikoitz Udabe kazetariak aurkeztu zuen eta bertan mintzatu ziren Joan Mari Torrealdai eta EAEko lehendakari Juan Jose Ibarretxe. Lehendakariak *Jakin*-en lan eskerga txalotu zuen. Ekitaldi berean *Jakin*-en historia laburbiltzen duen dokumentala proiektatu zen.

Zenbaki honetan datoz, kronika honen ondoren, Joan Mari Torrealdai eta Juan Jose Ibarretxeren hitzak.

Argizaiola Omen Saria

Durangoko Liburu eta Diskoen Azokaren baitan, Gerediaga Elkarteak *Jakin* aldizkariari eman dio Argizaiola Saria abenduaren 7an. «Gauean argi» izan garela eta. Gerediagak Jakin taldeari eskertu nahi izan dio garai txarretan aldizka-

riari eustea, gauean argi egitea, argi hori iraunaraztea. Hone-la dio Argizaiolak: «JAKIN taldeari gau beltzean argia irau-narazteagatik ‘Durangoko Argizaiola Omen Saria 2006’».

Eta *Jakin*-ek, zertan esanik ez da, bihotz onez eta esker han-diz jaso du saria. Biziki eskertu dio aitortpena, errekonozimendua, omena. Sari emailea Gerediaga izateak, gainera, ba-lio erantsia ematen dio sariari, kultur elkarte delako emaile eta elkarrekin egon direlako biak Liburu Azokaren historia osoan.

Jakin-ek bere aldetik txalo jo zion Gerediagari 41 urtez ja-rraian Azoka antolatzeagatik.

Etorkizuna eginkizun

Ukaezina da 50 urte betetzeak atzera begira jartzen gai-tuela. Halaxe egin du *Jakin*-ek ere urteurrenaren kariatz. Ga-rai zailtako pasarteak gogoratu ditugu, nola jokatu ikasi dugu, independentzia nola elikatu ikusi dugu, *haizea daki-ten orriak* direla gureak esan digute.

Iraganari begiratu diogu bakoitzari berea emateko, iraga-nari memoria. Baina ez gara iraganean gelditu. Iragan hori belaunaldi berrien zerbitzura jarri dugu, garai haiek azal-duz eta urte luzeetako emaitzak sarean jarriz.

Gure egitekoa, orain, geroa lantzea da. Dagoeneko pen-tsatzen hasita gaude hemendik aurrera *Jakin*-ek zein leku izan behar duen euskal kulturaren. Iritzi bilketa egin dugu *Ja-kin*-eko hainbat lankide adituren artean. Hogeita hamarrek erantzun digute. Badaukagu nondik hasi. Erantzun balios eta aberats ugari jaso dugu, inoiz kontrajarriak geroari bu-ruz, guzti-guztiak baligarriak bidean abiatzeko. Aurreran-tzean ere jarraituko dugu iritziak eskatzen, kontsultak egi-ten, auzoetako aldizkariak aztertzen. Eta, noski, erabakiak hartzen, *Jakin* euskal kulturako aldizkari erreferentea izan dadin datozen 50 urteotan.¶